

A UE REPRIME AO ESTADO ESPAÑOL

Por Belén Rodríguez

O Estado español ten entre 3 e 5 millóns de vivendas baleiras. A pesares diso nos últimos anos duplicouse o número de vivendas construídas, pasaron de ser 10 a 20 millóns. Son os datos que ilustran o descontrol e a devastación do urbanismo e dos que se fixo eco o Parlamento Europeo para criticar por primeira vez na historia o delirio urbanístico do territorio español no seu conxunto. Tras recibir máis de 20.000 denuncias de particulares e asociacións españolas na Comisión de Peticións sobre uns 180 proxectos urbanísticos insostíbeis e prexudiciais para o interese xeral dos cidadáns, a parlamentaria danesa polos Verdes, Margrete Auken, abandeira un informe no que rexeita a caótica situación e insta ás autoridades públicas a reconducir a súa actitude e a actuar con responsabilidade.

Costa de Barreiros, na Mariña luguesa.

O informe Auken, aprobado no Parlamento Europeo o pasado 26 de marzo, non escatima en críticas. O documento constata deficiencias no control dos procesos de urbanización por parte das autoridades públicas, a pouca precisión da lexislación vixente en materia urbanística, o abuso de dereitos lexítimos dos cidadáns fronte a capacidade de actuación dos promotores e dos axentes urbanizadores ou a falla de participación pública. Así mesmo, apunta á violación sistemática das leis ambientais e das directivas europeas nesta materia. Arestora hai 250 proxectos urbanísticos pendentes de aprobación que están a ser investigados polas autoridades europeas polo seu impacto sobre o medio. Alén da afección ambiental, a maioría das denuncias formuladas, segundo este documento, corresponden ao tipo de recualificación do solo, de rural a urbanizábel, á falla de solo protexido ou á ausencia absoluta de cualificación, quedando ao dispor dos intereses urbanizadores. Por outra banda, a parlamentaria acusa aos tribunais de seren

demasiado permisivos, da lentitude dos procesos xudiciais ou das sentenzas que non compensan ás vítimas. O informe chega a constatar a existencia dunha "forma endémica de corrupción no Estado español, cuxa vítima é de novo o cidadán".

Salvemos Mojácar, a Coordinadora Ciudadana para la Defensa del Territorio

Hotel ilegal na praia de Algarrobico, no Parque Natural Cabo de Gata-Níjar, en Andalucía.

(CCDT), Salvemos Las Rozas ou Salvemos el Territorio, entre outras organizacións, como representantes dos colectivos peticionarios e integrantes do movemento "NON SE VENDE" de todo o Estado, encomian a vontade manifestada polo Parlamento Europeo e o informe Auken. Desde a CCDT consideran un fito histórico este documento onde aparecen reflectidas 30 das súas 90 medidas de choque contra o urbanismo salvaxe, a pesares das emendas presentadas polos dous principais partidos políticos do Estado, PP e PSOE, e que foron desestimadas por Europa.

Jaime del Val, membro de CCDT é quen compareceu no Comité de Peticións como convidado e voceiro das organizacións mencionadas, destaca a importancia dalgunhas medidas sinaladas no informe Auken para seren adoptadas polos gobernos, como o establecemento de moratorias urbanísticas ante a apreciable ilegalidade dalgúns proxectos, ou a devolución de Fondos de Cohesión empregados para o desenvolvemento dos mesmos. "Non é suficiente", di Del Val, "habería que establecer unha moratoria xeral da actividade urbanística dada a cantidade inxente de vivendas baleiras que existe en todo o Estado, pero ao menos o documento recolle a maior parte das nosas reivindicacións". Del Val asegura que o informe Auken non é vinculante, non obriga ao Estado nin ás Autonomías, pero constitúe unha advertencia clara ante posibles accións futuras máis determinantes por parte de instancias europeas. De constatare que o Estado no seu conxunto segue a vulnerar reiteradamente as directivas europeas sobre os dereitos cidadáns, medioambientais, auga ou saneamento, o caso español podería derivar en dilixencias no Tribunal de Estrasburgo, como xa aconteceu co "Informe

Jaime del Val na Comisión de Peticións do Parlamento Europeo.

Praia de Macenas, en Mojácar (Almería), urbanización de 1.500 vivendas, dous campos de golf e hoteis en solo protexido pola Rede Natura 2000.

Fourtou" sobre a aplicación abusiva da Lei Reguladora da Actividade Urbanística na Comunidade Valenciana. O informe Auken é o terceiro posicionamento europeo con respecto ao urbanismo do Estado, despois do Fortou e o Libicki-Cashman, que aproba en 2007 os resultados da misión de investigación en Andalucía, Valencia e Madrid.

GALIZA

O Instituto Nacional de Estadística e o Ministerio de Vivenda calculan que hai en Galiza case 57.000 vivendas baleiras, das cales 35.000 son habitábeis ou teñen as obras rematadas. Por iso, o noso país non é alleo a esta situación de abuso urbanístico. Para mostra, cabe mencionar o impulso por parte do anterior goberno bipartito da moratoria urbanística dos 500 metros de costa no

litoral galego con data de caducidade para maio. A moratoria de dous anos constituía unha medida cautelar ante a proliferación de solicitudes para proxectos urbanísticos no litoral de Galiza mentres non se aprobaba un Plano do Litoral Galego que delimitara os usos compatíbeis coa conservación da costa. O anterior Executivo sempre mantivo a promesa de aprobar o Plano do Litoral antes do remate da moratoria, agora queda a expensas das resolucións que adopte o Partido Popular, recentemente chegado ao poder.

O Valedor do Pobo, Benigno López González, aplaude os contidos do informe Auken, sobre todo no que respecta á aplicación abusiva dos proxectos de ordenación ou desenvolvemento urbanístico que implican expropiacións. Segundo os últimos datos feitos públi-

cos, o Valedor ten tramitado durante 2006 e 2007 arredor de 430 queixas por defectos de disciplina urbanística, maioritariamente, e de planeamento en termos de urbanismo e vivenda. "É habitual atopar incumprimentos das obrigas legais como a declaración de urxente ocupación, atrasos nos pagos, a falta de liquidación en tempo razoábel dos xuros, etc. ", comenta, "e xa no 2006, esta institución criticou os efectos perniciosos da aplicación indiscriminada da figura do axente urbanizador". Pon de relevo tamén a tramitación de numerosas denuncias relacionadas coa expropiación de terreos baseada no suposto "interese xeral" dos proxectos promovidos polas autoridades locais de Galiza ou as relativas á carencia ou deficiencia de avaliacións de impacto ambiental.

ALGUNHAS PROPOSTAS DO INFORME AUKEN

- Revisión e suspensión daqueles proxectos urbanísticos novos que poidan ir en contra de criterios sostíbeis ou que sexan inxustos socialmente e daqueles en curso que non cumpren co dereito comunitario, sobre todo os que vulneren a lexislación de auga e medio ambiente.
- Revisión da lexislación urbanística vixente e derogación das figuras legais que favorecen a especulación, como o axente urbanizador.
- A retirada de Fondos de Cohesión que sexan empregados para a construción de grandes infraestruturas innecesarias, que non estean suficientemente xustificadas ou cando os proxectos incumpran os dereitos establecidos.
- O establecemento de mecanismos xudiciais e administrativos operativos.
- Que bancos e construtoras participen conxuntamente cos gobernos na busca de solucións aos problemas derivados da urbanización masiva.
- Que os gobernos poñan máis atención ás consideracións dos Defensores do Pobo e que fagan participes aos cidadáns da súa planificación urbanística antes de ser aprobada, e non despois.
- Que se acoute a definición de "interese xeral" polas autoridades competentes, no que se viñan amparando para lexitimar proxectos insostíbeis que, nalgún caso, obtiveron informes e avaliacións de impacto ambiental negativos.

Artigos relacionados en CERNA:

- Nº 41: "A construción da Galiza urbana. Decálogo para un urbanismo sustentábel", X.L. Martínez Suárez.
- Nº 45: "Urbanizando a Rede Natura", Daniel López Vispo.
- Nº 51: "Marea de cemento no esteiro do Anllóns", F. Baneira e cols. "O peor dos Prestige na costa galega" e "Vivenda rural e a paisaxe da especulación", Adela Figueroa.
- Nº 53: "Arquitectura e esquizofrenia", Emilio Rodríguez Blanco.
- Nº 56: "Os Plans Xerais de Ordenación Municipal", Lois Toirán.
- Nº 57: "Vivendas de madeira", Adela Figueroa.